

משפט מינהלי בחירות	הנחיות היועץ המשפטי לממשלה
מדיניות התביעה והאכיפה לפני הבחירות לכנסת לרשויות המקומיות	תאריך: תמוז התשנ"ח, יולי 1998 עדכון: אב התשס"ג, אוגוסט 2003; כסלו התשס"ו, דצמבר 2005 מספר הנחיה: 1.1913

מדיניות התביעה והאכיפה לפני הבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות

מדיניות התביעה בניהול הליכים כלפי נבחרים ומועמדים בתקופת ערב בחירות

1. מושכל יסוד הוא, כי מערכת אכיפת החוק אינה מעורבת בזירה הפוליטית. לפיכך, פעילות רשויות אכיפת החוק השונות בתקופת ערב בחירות תתנהל כסדרה גם ביחס להליכים בעניינם של נבחרים ומועמדים לבחירה, והטיפול בתיקים אלה יהיה, ככלל, בהתאם למהלך העניינים השוטף, ועל-פי סדרי העדיפויות הנוהגים. בצד האמור, יש לפעול למניעת שימוש במערכת אכיפת החוק ככלי ניגוח בידי יריבים פוליטיים באמצעות הגשת תלונות מניפולטיביות, וכן לתת את הדעת לצורך בזירות בנקיטת פעולות חריגות שעלולות לעורר חשש להשפעה פוליטית.

2. על מנת לשמור על האיזון הראוי בתקופה רגישה זו, יש לנהוג על-פי הכללים הבאים במהלך החודשים הסמוכים לבחירות:

א. תלונות שיוגשו בתקופת הבחירות נגד נבחרים ומועמדים תיבחנו על-ידי ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל, אשר ישקול בכל מקרה בהתאם לשיקולים הרגילים, האם קיימת הצדקה לפתיחה בחקירה. במסגרת זו ייתן דעתו גם לשיקולים האמורים בסעיף 1 לעיל, ובמקרים של ספק יביא את הדברים בפני היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה.

ב. הטיפול בתיקים של נבחרים ומועמדים המצויים בעיצומה של חקירה שוטפת יימשך כסדרו וללא כל השהיה. במקרים חריגים, בהם מתוכננות פעולות חקירה מיוחדות שעלולות לעורר חשש להשפעה פוליטית [כגון: חיפוש בביתו או במשרדו של נבחר ומועמד, חקירתו באזהרה וכדומה], יובא הדבר על ידי ראש היחידה החוקרת לאישורו של ראש אגף החקירות והמודיעין, שלפי הצורך ייוועץ ביועץ המשפטי לממשלה או בפרקליט המדינה.

ג. ככלל, בתיקי חקירה נגד נבחרים ומועמדים, שהטיפול בהם הסתיים, תוכל המשטרה לפרסם את מסקנותיה, כמקובל. עם זאת, הדבר ייעשה תוך הקפדה יתרה על הנחיית היועץ המשפטי לממשלה בדבר "קווים מנחים לחוקרים, לתובעים ולדוברים בעניין פרסומים

מחקירות" [הנחיה מס' 4.1003], ועל הנוהל שנקבע לעניין זה, הכולל תיאום ואישור מוקדם של הפרסום מול היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה.

ד. ככלל, אין מקום להשהות טיפול בתיקים נגד נבחרי ציבור או מועמדים, שהגיעו לאחר חקירה לפרקליטות או לתביעה המשטרתית לצורך החלטה אם להגיש כתב אישום. ואולם, הטיפול יהיה תוך מתן הדעת לזהירות הנדרשת, ולפי הצורך יובאו הדברים בפני היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה.

נוהל טיפול בתלונות בגין עבירות על חוק הבחירות (דרכי תעמולה)

3. מובן, כי אכיפת החוק בנושא זה חשובה ביותר דווקא במהלך תקופת הבחירות, ויש על-כן לזרז את הטיפול בו על מנת ליצור אכיפה אפקטיבית. לשם כך יש ליצור מנגנון אחיד ויעיל לטיפול בתלונות נגד מועמדים ואחרים העוברים על הוראות דיני הבחירות [לעניין ההוראות והמגבלות בתקופה זו ראו הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1900 - 1.1912].

4. הטיפול בתלונות על עבירות על חוק הבחירות (דרכי תעמולה), ירוכז על-ידי צוותי חקירה שעברו הכשרה והדרכה בנושא. צוותים אלו יונחו מקצועית, ככל שנדרש, ויפוקחו על-ידי צוות ארצי שימנה ראש האגף לחקירות ולמודיעין.

ככלל, לתלונות על עבירות בחירות הקשורות לבחירות לכנסת, יש להידרש מיידית. התלונות בעניינים אלה יובאו לידיעת הצוות הארצי האמור. מקרים בעלי רגישות או מורכבות מיוחדת יטופלו ברמה הארצית, בפיקוח מלא של הצוות הארצי ושל ר' אח"מ.

5. למען הסר ספק מובהר, כי אין באמור בהנחיה זו כדי לגרוע מההוראות הכלליות הקיימות בדיון ובהנחיות אחרות של היועץ המשפטי לממשלה, ובפרט בהנחיה בדבר "חקירות אישי ציבור" [הנחיה מס' 4.2200].